

Mooiste uienbed is 2,25 m breed

Uien telen op bedden van 1,50 m breed is al decennia lang de standaard. Een andere normalisatie is op komst om antwoord te geven op de vraag naar een grotere capaciteit. Wil je uien op bredere bedden telen, kies dan 2,25 m brede bedden.

Tekst en foto's: Luc Remijn

Met ongeveer 17.500 ha in 2004 zijn zaaiuien in Nederland een belangrijk gewas. Jarenlang is er gewerkt aan verfijning van zaaisystemen op een bed van 1,50 m zoals 5x1, 6x1, 8x1 rij en 4x2 rijen. De voormalige SNUIF heeft destijds al aangegeven dat er geen betrouwbaar opbrengstverschil zit tussen de verschillende zaaisystemen. Ook uit de DLV proef van 2000 bleek dat er geen verschil zat in de opbrengst, maar ook niet in de vorm van de ui zoals enkele verwerkers suggereren. Destijds is het standaard bed van 1,50 m met 5x1 rij en een ruimte tussen de bedden van 42 cm als norm gekozen.

Capaciteitsverhoging 1,50 m
De 1,50 m bedbreedte voldoet prima, maar door de schaalvergroting is er behoefte aan een grotere rooicapaciteit. Dit kan door driebeds-uienrooiers of bredere bedden. Bij de driebedsrooier heb je bedden op 1,50 m die gezaaid en gerooid worden op 4,50 m. De rooier brengt 50% van het middelste bed naar de buitenste bedden een zwad ligt van 2,25 m oppervlakte. De capaciteit neemt vooral bij het rooien en laden flink toe. Tijdens de teelt (bij spuiten, kunstmeststrooien) kun je trekkers op smalle banden op 1,50 m spoor blijven gebruiken. Echter,

Verschillen uienteelt op 2,00 en 2,25 m brede bedden

Bedbreedte 2,00 m

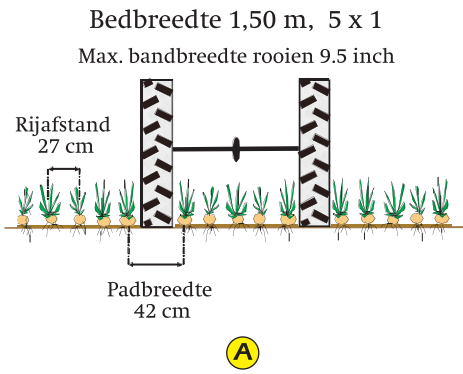
- Past het best bij 50 cm teelten
- 4,2% meer betaalde oppervlakte per ha t.o.v. 1,50 m
- Technisch eenvoudiger/goedkoper: spoorbreedte trekker framebreedte zaaimachine eventueel hydraulische opklapbaarheid zaaimachines

Bedbreedte 2,25 m

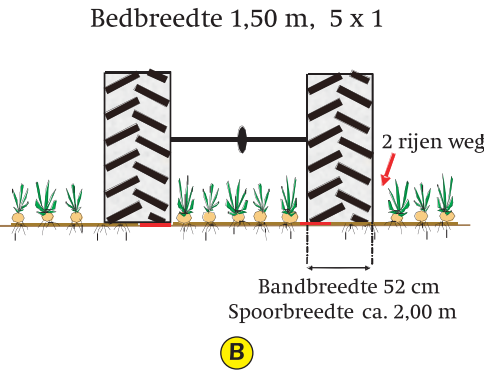
- Past het best bij 75 cm teelten
- 8,0% meer betaalde oppervlakte per ha t.o.v. 1,50 m.
- Past het best bij spuitbanen met spoorbreedte van circa 2,00 m en banden van 52 cm
- Grotere capaciteitsverhoging dan 2,00 m t.o.v. 1,50 m.

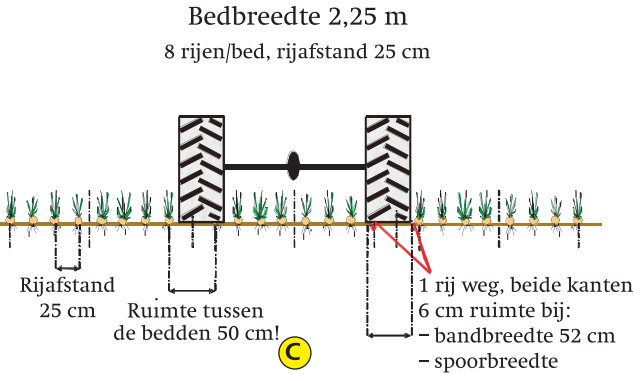
Het zaaien op bedden van 2,25 m breedte met een 6,75 m brede zaaimachine.

A – Standaard bedbreedte op 1,50 m met 5x1 rij en 42 cm padbreedte tussen de bedden. De max. bandbreedte bij rooien is 9.5 inch.

B – Standaard bedbreedte op 1,50 m met 5x1 rij en 42 cm padbreedte tussen de bedden. Bij het spuiten op spuitbanen op ca. 2,00 m spoorbreedte en 52 cm brede banden worden twee rijen (ca. 40%) per band weggereiden.

C – Bedbreedte op 2,25 m met 8x1 rij en 50 cm padbreedte tussen de bedden. Bij het spuiten op spuitbanen op ca. 2,00 m spoorbreedte en 52 cm brede banden, wordt slechts één rij per band weggereiden.

indien de tussenruimte niet groter wordt dan 42 cm is de maximale bandbreedte bij niet uitgegroeide uien nog steeds 11.2 inch en bij het rooien 9.5 inch! Deze bandenbreedte is, afhankelijk van de grondsoort, te smal om grote vermogens over te kunnen brengen. Een oplossing is dan loofklappen en rooien voor de wielen. Een nadeel van driebeds-rooicombinaties is de prijs. Aanschaf is alleen interessant voor loonwerkers die een areaal van 100-125 ha te rooien hebben. Ook akkerbouwers met grote spuitmachines kunnen met een spoorbreedte van 1,50 m moeilijk uit te voeren, omdat er bij spuitbanen zo'n 40% van de rijen in het spuitspoor worden weggereiden.

Bredere bedden

Een andere oplossing om capaciteitsvergroting te realiseren, is bredere beddenteelt. In Nederland heb je bedbreedten van 1,80 / 2,00 / 2,25 en 3,00 m. Indien je aardappelen op 90 cm teelt, past 1,80 m brede bedden het beste. De capaciteitsverhoging ten opzichte van 1,50 m brede bedden is echter te gering. Een bed van 3,00 m brengt dermate grote investeringen met zich mee dat een grote doorbraak niet te verwachten is. Verder rij je bij het spuiten teveel door het uienbed. Er blijven dan twee bedbreedten over: 2,00 en 2,25 m. In de tabel zijn de verschillen op een rij gezet.

Tussenruimte 50 cm

Ten opzichte van 1,50 m zaai je bij 2,25 m bedbreedte 8% meer oppervlakte. Uitgangspunt hierbij is dat bij 1,50 m de ruimte tussen de bedden 42 cm is en bij 2,25 m brede bedden 50 cm. Of dit resulteert in een hogere opbrengst moet nog blijken uit proeven die DLV en proefboerderij Rusthoeve aangelegd

Een driebeds-uienrooier van Samon. Loonbedrijf van Zielst en van Rossum op Goeree-Overflakkee gebruiken dit systeem.

hebben te Colijnsplaat. Bij zowel bedbreedten van 2,00 m als op 2,25 m is een ruimte tussen de bedden van minimaal 50 cm aan te bevelen. Hierdoor kun je met 12.4 inch brede banden tussen de bedden rijden tijdens het rooien, wat overigens ook nodig is gezien de zwaarte van de rooicombinatie. Een nadeel van bredere bedden is het dikke zwad met uien. Zorg er in ieder geval voor dat het zwad bij 2,25 m bedden (dus ook bij driebeds-uienrooiers) 1,5x zo breed ligt dan bij 1,50 m brede bedden. Dit is ongeveer 1,05 m. De lader moet je wel aanpassen: zowel aan de voorkant om het zwad op te kunnen rapen, als bij de afvoerband (minimaal 1 m breed), als bij de verdeeling in de afvoerband. Verder vraagt een brede beddenteelt hogere eisen ten aanzien van vlakligging van de grond. Dit in verband met een bredere rooias en het netjes kunnen rooien.

Kortom

Indien je kiest om uien op bredere bedden te telen, kies dan voor 2,25 m bedden aangezien dit systeem de grootste capaciteitsverhoging heeft voor een relatief lage meerinvestering. De 2,25 m bedbreedte is technisch goed haalbaar, ook in plantuien, en past het best bij een systeem van spuitbanen op een spoorbreedte van ongeveer 2 meter en banden van 52 cm. Warrens in St. Jansteen (telefoon (0114) 31 27 46) en N.P. Koning Machinefabriek in Alkmaar (telefoon (072) 540 27 42) leveren machines die bedden van 2,25 m breedte kunnen planten. ■

Ing. Luc Remijn is o.a. specialist mechanisatie bij DLV Plant B.V. Voor meer informatie kunt u bellen met DLV Adviesgroep te Westmaas, telefoon (0186) 57 30 11.